

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4189/2022
12.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Република Србија, Министарство одбране ВП ... Зајечар, коју заступа Војно правобранилаштво, Одељење у Нишу, против туженог АА из ..., ради исплате стеченог без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1276/2022 од 01.06.2022. године, у седници већа одржаној 12. априла 2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1276/2022 од 01.06.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1276/2022 у првом ставу изреке и пресуда Основног суда у Нишу П 10101/2017 од 21.04.2021. године у одбијајућем делу за износ од 125.392,00 динара са законском затезном каматом од дана утужења до исплате и у делу одлуке о трошковима поступка и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Нишу је донео пресуду П 101/2017 дана 21.04.2021. године којом је у првом ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу врати износ стечен без основа у висини од 219.436,00 динара са законском затезном каматом од дана утужења до коначне исплате, као неоснован. У другом ставу изреке одбио је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Апелациони суд у Нишу је донео пресуду Гж 1276/2022 дана 01.06.2022. године, којом је потврдио пресуду Основног суда у Нишу П1 101/2017 од 21.04.2021. године у делу става првог изреке којом је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу врати износ стечен без основа у висини од 125.392,00 динара са законском затезном каматом почев од дана утужења до коначне исплате као неоснован, и у ставу другом изреке, а жалбу тужиоца одбио као неосновану у том делу, док је укинуо исту пресуду у преосталом делу става првог изреке којим је тужбени захтев одбијен за износ од још 94.044,00 динара са законском затезном каматом од дана утужења до исплате.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је поднео благовремену посебну ревизију позивом на одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао разлоге тужиоца за посебну ревизију, у смислу одредаба члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 18/2020) којом је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса и правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија) и одлучио да дозволи посебну ревизију тужиоца, ради уједначавања судске праксе. Стога је одлучено као у првом ставу изреке овог решења, по одредби члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана, јер је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању на основу ког је донета побијана пресуда, тужени је на служби код тужиоца, са чином старијег водника. Тужени је на основу решења тужиоца УП1 бр. .. од 27.03.2014. године остваривао право на накнаду трошкова за закуп стана у висини од 850 бодова. Пошто је тужилац изменио Правилник о накнади трошкова становања, крајем 2015. године је позвао запослене да доставе нове захтеве са доказима о висини закупнине. Нови Правилник је ступио на снагу 31.03.2016. године. Решењем И.бр. .. од 22.05.2017. године туженом је престало право на накнаду трошкова за закуп стана, са даном 31.03.2016. године. Тужени до дана 31.03.2016. године није поднео нови захтев, за које време је тужилац наставио да му исплаћује накнаде. На захтев туженог од 22.06.2016. године (што је у разлозима пресуде написано вероватно омашком: „На захтев тужиоца“), тужилац је (у разлозима пресуди је написано вероватно омашком „тужени је“ уместо: „тужилац је“) дана 19.07.2017. године донео решење којим је туженом признато право на накнаду дела трошкова за закуп стана у висини од 850 бодова почев од дана 22.12.2016. године. Код тужиоца је утврђено да је туженом више исплаћен износ од 219.436,00 динара, што тужилац сматра да је тужени стекао без основа у периоду од 31.03.2016. године до 31.05.2017. године. Тужилац је смањио тужбени захтев на износ од 125.392,00 динара о ком захтеву је одлучено побијаном другостепеном пресудом.

На основу таквог утврђења су нижестепени судови закључили да је неоснован тужбени захтев, јер је тужилац плаћао туженом иако је знао да није био дужан да плати. Судови се позивају на одредбу члана 211. Закона о облигационим односима, према којој ко изврши исплату знајући да није дужан платити, нема право да захтева враћање, изузев ако је задржао право да тражи враћање или ако је платио да би избегао принуду. Како тужени није подносио нови захтев за накнаду трошкова, закључују да је тужилац морао знати да није дужан да врши исплату накнаде за закуп стана туженом, а није задржао право да тражи враћање исплаћеног износа, нити је доказао да је исто платио како би избегао принуду, па нема право да од туженог потражује исплаћени износ.

Ревизијски суд налази да су основани наводи ревизије да су наведени закључци нижестепених судова донети погрешном применом материјалног права. Према утврђеним чињеницама од стране првостепеног суда, у образложењу решења од 22.05.2017. године којим је туженом престало право на накнаду трошкова за закуп стана са даном 31.03.2016. године, наведено је да тужени није доставио потребне

доказе о трошковима становања, због чега му је престало право на накнаду. Тужени није поступио у складу са измењеним Правилником о накнади путних и других трошкова и других примања у ВС, иако су војна лица више пута упозоравана да је дошло до промене правилника, како би она лица која остварују накнаду правовремено предузела одговарајуће радње и обезбедили доказе о наведеном. Сви официри и подофицири били су упознати крајем 2015. године да ће од 01.04.2016. године ступити на снагу измене и допуне правилника. Тужени је нови захтев поднео 22.06.2017. године, након што му је решењем тужиоца од 22.05.2017. године престало право на предметну накнаду са даном 31.03.2016. године. Новим решењем тужиоца, од 19.07.2017. године, ретроактивно је туженом признато право на накнаду трошкова почев од 22.12.2016. године па надаље. Када је тужени поднео нови захтев признато му је право 6 месеци уназад. Код тужиоца су сматрали да ће тужени да поднесе нови захтев, будући да је по тврдњи референта за правне послове код тужиоца тужени о свему више пута упозоран да поднесе нови захтев. Из оваквог стања ствари произлази закључак да је тужилац био у оправданом уверењу да ће тужени поднети нови захтев за накнаду за закуп током 6 месеци од ступања на снагу новог правилника 01.04.2016. године. За тих 6 месеци тужени је у сваком тренутку могао поднети захтев, а да тај захтев буде уважен и одобрено плаћање накнаде од стране тужиоца у оквиру 6 месеци ретроактивно. Према томе, за тај период од 6 месеци почев од 01.04.2016. године, не може се сматрати да је тужилац туженом плаћао нешто за шта је знао да тужени нема право. Тек кад је прошло 6 месеци а да тужени није поднео нови захтев, у даљем току могло би се сматрати да је тужилац плаћао оно што је знао да не мора, односно да на то тужени нема право јер ни после 6 месеци од 01.04.2016. године није поднео нови захтев за накнаду за закуп. Дакле, правилном применом одредбе члана 211. Закона о облигационим односима, тужилац не би имао право да од туженог захтева враћање онога што је туженом исплатио на име накнаде почев од 01.10.2016. године па надаље до 22.12.2016. године. Ово зато што почев од 01.10.2016. године тужилац није имао ниједан разлог да буде у уверењу да ће тужени поднети захтев за накнаду за закуп и да ће му то право бити признато 6 месеци уназад. Међутим, у спроведеном првостепеном поступку није расправљана висина накнаде за период до 01.10.2016. године, коју је тужилац туженом у наведеном смислу платио, са уверењем да ће за тај период плаћање бити покривено ретроактивно решењем по захтеву туженог. Због тога је укинута другостепена пресуда у одбијајућем делу за тужбени захтев, као и првостепена пресуда и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење. Пошто расправи висину износа кога је тужилац туженом исплатио у периоду до 01.10.2016. године првостепени суд ће моћи да донесе правилну и закониту одлуку о тужбеном захтеву, правилном применом одредаба члана 210. и 211. Закона о облигационим односима, и одлуку о трошковима целог поступка по одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић